

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 180, za pol leta K 90, za četrt leta K 45, za mesec K 15, Za Nemčijo celo leto K 210, za ostalo tujino in Ameriko K 240.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglast: Prostor 1 mm x 55 mm po K 20. Uradni razglasti, poslano ter notice isti prostor K 160. Pri večjem naročilu popust.

Naročnikom in prijateljem!

V hudih političnih bojih, kakršne imamo danes, je potreben socialistični dnevnik v vsaki delavski rodovini, vsak sodrug in sodružica ga mora čitati, če hoče slediti politiki in se ogniti vsem zmotam v delavskem gibanju, ki nam danes prete od kritičnih in neodkritih sovražnikov. Gibanje delavstva se danes nahaja v kritičnem stadiju, v prehodni dobi. Zlasti zaradi tega je nujno potrebno, da čita vsak delavec in vsaka delavka socialnodemokratski dnevnik »Naprej«, edini slovenski delavski dnevnik, ki pošteno zagovarja delavske interese in širi pravo čisto razredno zavest, kakor jo je učil veliki učitelj Karl Marks.

Zaradi draginje tiskovnih in jama današnje silne težave. Tudi nam se rodi tako. V zadnjih tednih so se povečali tiskarski stroški zopet domala za tisoč kron na dan. Zvišati moramo torej naročnino znatno, ker moramo zasigurati obstoj listu v interesu slovenskega proletarijata. Vse cenjene sodruge in sodružice pa vpljudno opozarjamo na pomen dnevnika v času, ko se bližamo volitvam.

Žrtvujte v interesu proletarijata to malenkost in mi bomo storili tudi svojo dolžnost, zakaj bojevati se moramo vsi in vsi krepko podpirati svoja podjetja. Zaradi žrtev ne smemo omagati, ker je naš cilj prevzvišen.

Odslej bo znašala naročnina na »Naprej« po pošti ali s pošiljanjem na dom

Če hočemo ohraniti naš dnevnik v tej obliki moramo prinesiti še to žrtev!

Posamezna številka bo veljala 10. Naročniki dobe torej, če plačajo mesečno naročnino »Naprej« okroglo za 5 na dan. Vrhutega bo izhajal »Naprej« tudi ob ponedeljkih na štirih straneh.

Sodrugri in sodružice! Storimo za naš dnevnik vse, kar je mogoče. S tem se obenem najbolje pripravljamo za volitve.

Vsi na plan! Boj pa vsem meščanskim in drugim nasprotnikom socializem, ki hoče tudi še s tem škodovati proletarijatu, da preganjajo socialistični tisk!

Uprava »Napreja«.

Tiho junaštvo in — Borojević.

Človek bi skoro obupal nad svojim narodom, ako bi mislil, da odobrava duševno hrano, ki mu jo pedaja naše dnevno časopisje.

Smili se nam ta narod v dno duše, ako pomislimo, da se mu predlagajo take stvari, kakor so se mu predložile ravno v zadnjem času od strani, od katere nismo tega nikdar pričakovali.

Tako je slavni Fran Govekar napisal zadnjič članek, v katerem proslavlja policaje in žandarje, ker opravljajo svojo sluzbo. Pel jim je slavo za to plačano delo, katero imenuje ta slaven žurnalista »tihu junaštvo«.

Da je vpletel vmes še daccarje in financarje, ki tudi hodijo s puško okoli, nas seveda ni nič presenetilo, — saj je dovolj, da je postavil na čelo ognjemisce, katerih poštvovalnost in junaštvo res priznavamo. Ali on je tem ognjemiscem takoj vse slavo odvzel in jih na razaljav način vzporedil s policijo, ki po Govekarju opravljajo ravno tako tihu junaštvo, kakor oni gasilci, ki so ponesrečili pri tistem požaru. Človek se mora za glavo prijeti, da se najde v Evropi žurnalista, ki poje v uvodnih člankih slavo žandarjem v taki zvezi.

Se žalostneje pa je, da se nikdo od vrhovne gospode ne zgane, da bi objavil takih člankov preprečil in varoval čast žurnalistike in pa čast slovenskega in končno tudi jugoslovanskega naroda... Kajti neizrekljivo grd madež pada na našo državo, da mora biti ravno jugoslovanski list, ki proslavlja policaje in žandarje in sicer zato, ker isti vršijo samo svojo dolžnost in nič drugega.

Ako je ta dolžnost združena z večjo ali manjšo nevarnostjo, ne izpremeni na vsem ničesar; kajti tovarniške delavce, ki opravljajo svojo službo med nevarnimi stroji in eksplozivnimi snovmi, ki vsek moment lahko zahtevajo žrtve na človeških življenjih, bi se ravno tako lahko proslavljalo in še z večjo pravico kot »tihu junake«.

Toda skoro bi že bili na to pozabili, pa ti pride isti list z nekrologom in prikritim slavoizpovedom na enega največjih mesarjev in slavofobov, Svetozarja Borojevića, ki je bil črtan kot časten občan ljubljanski, in ki je zaman prosil za dovoljenje povratka v Jugoslavijo. Ta mož se sedaj proslavlja kot najženjajnejši vojskovodja, kot junak in celo — čuje in strmite! — kot zaveden Srb, zato, ker je storil svojo prokletno dolžnost, ko je naznanil zločin, ki se je storil na srbski cerkvi.

Ne čudimo se, da se je tudi to zgodilo, ako so se poprej pred kračkim proslavljali žandarji in policaji! Mi samo obžalujemo to ubogo naše občinstvo, to našo ubogo St. Florjansko dolino, da se lo pita s tako hrano.

V čem pa je obstojala ta ženjalnost Svetozarja Borojevića in njegovega junaštva?

Da se je skrival v Potojski jami, ter tam menjaval svoje perile, kadar so sovražni aeroplani bili naznanjeni še sto in sto kilometrov daleč... Sicer pa popival z raznimi prostitutkami in zapeljanimi ženami.

Mož je držal soško linijo, v katero je kakor snope v slamorezniceno jugoslovansko kompanijo za drugo porival, dokler je bilo ka človeškega materijala. Zasluzil si je ime navadnega mesarja, in znano je, da so ga splošno imenovali: »Ein ganz gemeiner Menschenschlächter!« Pa naj bo temu, kakor hoče, — moč gotovo ne zasluži, da se ga proslavlja češ, če bi ne šlo po njegovem, bi bila Sava obrambna črta. To so flavez, na katere nihče ne verjame, in ki bi ne opravilevale slavošpeva Borojeviću tudi ako bi bile resnične. Zakaj se je izbrala soška linija? Zato ker se je izkazala ugodnejša, ne pa zato, — ker je Borojević ljubil — Ljubljano in — preljube Slovence, ki so ga presneto malo brigali...

Toda kaj se skriva za vsem tem? Ker imajo vsi naši voditelji, klerikalni in neklerikalni, dokaj masla na glavi. Da se olepša tisto prijateljstvo z Borojevićem, ter tisti srebrni rog. Zato se mora seveda olepšati tudi Borojevića samega!

Da je bil Borojević navaden mesar brez slovanskega čuta, ki se je sramoval svojega revnega strica in sorodnikov, da je bil navaden prešestnik brez vsake morale, to seveda ne ženira niti katoliškega »Slovenca«, in seveda še manj »Večerno Sova«, in seveda še manj »Večerno« takemu človeku, kakor je Borojević.

Čutili smo potrebo zabeležiti to kot trajen spomin na žalostno dobo, v kateri živimo, in na katero se bo morda svitilejša, čistejša in srečnejša bodočnost z gnusom in žalostjo ozirala nazaj...

Žalostna nam majka!

Citajte!

Širite!

NAPREJ
edini socialist. dnevnik slovenski.

(Vestj LDU.)

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Na 93. rednem sestanku narodnega predstavnštva se je nadaljevala debata o vladni deklaraciji. Po prečitani prošnji in interpelaciji je bil predložen zakonski predlog o občinah v Bosni in Hercegovini. Nato je stavil poslanec Angelinovič na ministrskega predsednika vprašanje glede nameravane zasedbe Sušaka po četah d'Annunzija. Nato je govoril bivši minister Biankini o trpljenju naroda v zasedenem ozemlju. Po odmoru je govoril republikanec Jaša Prodanovič o korupciji in anarhiji uradništva, o gazenju zakonov ter navaja kot primer cenzuro in kritizira obliko naše uprave. Govornik tudi zahteva, da se sklene ustava samo za državo SHS. Po govoru Prodanoviča je bila seja zaključena.

Na 94. redni seji je govoril prvi posl. Knežević, za ním poslanec Petrovič v imenu radikalnega kluba in posl. Draškovič v imenu demokratske zaednice. Nato je podal ministrski predsednik dr. Vesnić svojo deklaracijo na vprašanja in kritiko govornikov o vladni izjavi.

D' ANNUNZIO ZASEDEL SUŠAK.

Pariz, 29. »Petit Parisien« javlja: D' Annunzio se je na čelu svojih vročekrvnežev polastil Sušaka, hrvatskega predmestja, ki ga loči od Reke je Rečica. Dogodek, čigar posledice bi mogle biti nepreračunljive, je nenadoma zapletel italijansko-jugoslovanske odnose v trenutku, ko so se zopet začela medsebojna pogajanja. Jugoslovanska vlada je italijansko vlado, kakor tudi zavezniške obvestila, da se bo z silo ustavila vsakemu dejanju, ki bi bilo naperjeno proti njenemu narodu.

Belgrad, 29. Kraljeva vlada je obveščena o nameri D' Annunzija, izvršiti te dni napad na Sušak, sporočila italijanski vladi in ostalim zavezniškim prijateljskim vladam vse neprilike, katere bi ta D' Annunzиеva pustolovščina izzvala, ker bi povzročila nove zapletljate.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO ODGODENA.

Dunaj, 28. »Neue Freie Presse« priložuje poročilo iz Rima, da so na seji ministrskega sveta odgodili nadaljevanje pogajanj z Jugoslavijo do tedaj, da prejme vlada od zbornice z zaupnico nalogo za to.

ZA ČEŠKO JUGOSLOVANSKO TRGOVSKO POGODBO.

Belgrad, 29. Čehoslovaška vlada je ponudila naši vladi, da bi sklenili medsebojno trgovsko pogodbo. Znanost je, da sta bili kompenzacijski pogodbi iz Avstrije in Madžarske odpuvedani. Ker niso bila nekatera naročila do tega roka niti odpuvedana, niti izvršena, je začasní odbor središnje zadruge prevzel nalogo, da izvede ta naročila.

DR. BENEŠ O ZUNANJI POLITIKI ČEHOSLOVAŠKE.

Curih, 29. Češki zunanji minister Beneš je v pogovoru z zastopnikom lista »Temps« poudarjal miroljubno tendenco politike. Čehoslovaška vlada hoče živeti s Poljsko in sovjetsko Rusijo v prijateljskih odnosih. Ako bi imela poljska ofenziva slab uspeh, bi se boljševiki približali češki meji in s tem bi bila podana možnost nove vojne v Srednji Evropi. Da se to prepreči, hoče biti čehoslovaška vlada s Poljsko in z Rusijo na čistem. Odnosaji z Avstrijo so prijateljski, ako tudi se ne upošteva sklep carinske in gospodarske zveze. Od Madžarske zahteva Čehoslovaška vestno izvedbo pogodbe in hoče z njo vzpostaviti normalne odnose. Mir v južni Srednji Evropi bi se začel najbolje s sodelovanjem Čehoslovaške, Jugoslavije in Romunije.

ZELEZNIČARSKA STAVKA V FRANCIJI KONČANA.

Pariz, 28. Železničarska zveza je sklenila, da začne z delom 29. maja.

PRODIRANJE RDEČE ARMADE.

Bazel, 29. »Daily Mail« poroča iz Varšave: Varšava je pripravljena za obrambo. Lepaki naznanjajo ogrožanje Poljske po bližajočih se boljševikih. Kakor javljajo »Times«, so pomaknili boljševiki fronto Vilna — Minsk dalje. Boljševiki obstreljujejo Minsk iz težkih topov. Železnica proti Varšavi je pod artiljerijskim ognjem boljševikov.

Moskva, 29. Frontno poročilo od 28. t. m.: V smeri proti Svezanym je bilo osvobojenih nekaj krajev okoli kraja Postavy. V smeri proti Molodečnu so naše čete prekorčile Dvinosno. Osvojile so Krivče in Dolginov. Pri izlivu Uše je poskušal sovražnik vreči naše čete v Berezino. Njegovi napadi so se izjalovili. Naša letala so obmetavala z bombami železnico Borisov-Minsk. Okrog Kijeve se naše čete srdito bore proti utrjenim postojankam sovražnika, ki se ti dovratno upira. Pri Tarašči so naše čete zlomile sovražni odpor. Zasedle so mesto Taraščo in mnogo krajev 40 vrst severo-vzhodno od tega mesta.

ANGLEŽI V KAVKAZIJI

Moskva, 29. Po poročilih s kavkaške fronte se izkrcavalo pod okriljem angleških vojnih ladij pri Batumu indijske čete, ki bodo prodirale proti Baku. Georgija in Azerbejdžan sta proti zasedbi svojih pokrajin po angleških četah protestirali. Dne 23. t. m. je prišla v Moskvo čerkeška komisija, da se začne s sovjetsko Rusijo pogajati glede mira.

SVETA VOJSKA

Berlin, 28. »Berliner Tageblatt« javlja iz Bazla: Angleški listi poročajo iz Carigrada, da razširjajo v Stambul mohamedanski proglas na sveto vojno. Listi poročajo dalje, da je Galileja preplavljena z arabskimi bandami. Francozi pas se nahaja v uporniških rokah. Francozi imajo velike izgube. Prebivalstvo beži v angleško cono, ki je tudi ogrožena. Tudi v Mezopotamiji Arabci baje napredujejo. Damask in Bagdad sta obkrožena. Arabci se približujejo tudi Jeruzalemu.

Seja strokovne komisije se bo vršila v četrtek, dne 3. junija ob 8. uri predpoldne v društvenih prostorih.

De mortuis nil nisi bene?

Splošno se misli, da pomenja ta izrek toliko, kakor o mrtvih naj se govori le dobro. Na tej podlagi je bil osnovan tudi podlistek dr. Iv. Tavčarja o Cankarju, kakor tudi odgovor dr. Jos. Oblaka. Omenjeni izrek se pa napačno tolmači: »de mortuis nil nisi bene« se pravi, naj se govori o mrtvih z dobrim namenom, sicer bi se moralo reči latinski »de mortuis nil nisi bonum«, ako bi veljalo navadno tolmačenje. Glede na to: Fiat applicatio!

Politični pregled.

+ Shodi dovoljeni. Deželna vlada je v soboto razveljavila izredno naredbo glede zborovanj in shodov. S tem so stopili v veljavo zopet prejšnji predpisi.

+ Plebiscitna komisija za Koroško imenovana. Poslaniška konferenca pod predsedstvom Juleša Cambona je določila pogoje za ljudsko glasovanje v Eupenu in Malmedyju in imenovala plebiscitno komisijo za Celovec.

+ Za uvedbo civilnega zakona v Jugoslaviji. Zagrebški klerikalni list »Narodna Politika« poroča, da se je hrvatski ban Laginja zavzel pri mi-

nistrstvu za notranje zadeve v Belgradu za uvedbo civilnega zakona, ker se škofijski ordinarijati postavljajo glede mešanih zakonov strogo na cerkveno stališče in ovirajo Srbe in Hrvate, da bi mogli stopati v zakonski stan. Ban pravi, da je uvedba civilnega zakona velikega narodnega in državnega pomena z ozirom na interese edinstva. Klerikalci seveda to zahtevo imenujejo nekulturno.

+ Ujedinenje pravoslavne cerkve v Jugoslaviji. Novosadska »Zastava« poroča: Carigralski patrijarhat je konečno pristal na to, da odpusti iz svoje celote srbske metropolitije v Bosni, Hercegovini, Stari Srbiji in Macedoniji, kakor je pred tem napravil isto z rumunsko metropolitijo pravoslavne eparhije v Dalmaciji, ter da se ujedinijo v eni srbski pravoslavni cerkvi. O tem je Carigrad izdal tudi že tzv. »odpustne gramatike« (pisma). Ta korak pomeni velik uspeh cerkvenodržavne politike. V svrhu daljne organizacije se bo sklical narodno cerkveni zbor v karlovački metropolitiji, ki bo izvolil najprej metropolitata. Nato se proglasi srbska patriarhija, torej popolnoma samostojna in ne več odvisna od carigradske.

+ Nemško posojilo. Konferenca v Hythe, na kateri sta bila tudi Milerand in Lloyd George, je sklenila važne sklepe glede vojnih odškodnin Nemčije. Finančni ministri so se na tej konferenci sporazumeli v tem, da je treba Nemčiji omogočiti, da vrši svoje obveznosti. V to svrhu bo po sestanku v Spa in finančni konferenci v Bruxelles razpisano posojilo za Nemčijo. Londonski bankirji in finančniki menijo, da naj bi to posojilo znašalo do 75 milijard, ki bo baje zadostovalo, da Nemčija začne zopet delovati intenzivno na industrijskem polju. Pri kreditu bodo sodelovali ententa z Ameriko in nekaj nevtralnih držav.

+ Za novo mirovno konferenco. Londonski liberalni list »Daily News« prinaša izpod peresa znanega publicista A. Gardierja v nekem članku tele misli o mirovni konferenci: »Vsem blazno je misliti, da bi se mogla Evropa ali celo recimo ententne države po sedanjem miru dvigniti. Evropa je gospodarska enota in kot tako se mora imeti pred očmi vedno, ali pa jo upropašča vsak drug mir, ki ne bi temeljil na tej predpostavki. Vse evropske države kriče: Produkcija, produkcija, pariški mir pa je le neumna osveta nad premaganimi narodi, osveta, ki tudi zmagovalcem prinaša samo škodo. Pariški mir je krparija in nes pametno je misliti, da se bo ta mir mogel vzdrževati n. pr. na ta način, da bi se pošiljalo črne čete, da poplavijo mesta premaganih držav in jih zasede. Nehajmo s to tragedijo! Priti mora nova mirovna konferenca.« To so misli, ki so že daleč stran od Clemenceajevih!

+ Sovražnosti med Rusijo in Japonko so se končale 25. maja. Komisiji za premirje sta dospeli v Habarevsk.

Dnevne vesti.

Odkritje (rekovega spomenika.

V nedeljo dopoldne se je na pokopališču pri sv. Križu svečano odkril nagrobni spomenik dr. Jan. Ev. Kreka. Spomenik, delo domačega kiparja Lojzeta Dolinarja, predstavlja dva orjaka, ki povešata glavi od bridkosti nad prezgodnjo smrtjo velikega moža. Slovesnosti se je udeležilo nebroj naroda. Prisostvovali so tudi predsednik in člani vlade, župan dr. Ivan Tavčar, zastopniki raznih civilnih, vojaških in avtonomnih oblasti, Krekova sestra in sorodniki, mnogo književnikov in umelcnikov, različna kulturna društva itd. Pisatelj Pinžgar je imel slavnostni govor.

Ogovorila sta tudi dr. Megler, v imenu Hrvatov in dr. Markulin v imenu Hrvatske pučke stranke. Nato je predsednik odbora za Krevov spomenik, vladni svetnik dr. Dete- la, izročil spomenik v varstvo me- stne občine. V njenem imenu je žu- pan dr. Ivan Tavčar v svečanem govoru prevzel spomenik v var- stvo. Slavnost se je začela in kon- čala z žalostinkami, katere je pel moški zbor Glasbene Matice. Na spomenik so položili mnogo ven- cev.

Strankarstvo v šoli.

Naši klerikalci so z vsakim dnem — odkar pašujete v Ljubljani na vla- di sami — predrznejši in si dovolijo marsikaj in gazijo svoje lastne na- redbe. Tako je pošiljal ravnatelj hu- manistične gimnazije v Ljubljani, g. Novak, po razredih cirkular, s kate- rim je vabil dijaštvo k udeležbi — orlovske prireditve, ki se je vršila v nedeljo. Disciplinarni red gimnazije pa prepoveduje dijaštvo udeležbo vsake javne prireditve. Klerikalci se ne brigajo za naredbe, če so tudi ni- hovo delo, če gre za reklamo za kle- rikalno stranko. V šoli, ki bi morala biti že z ozirom na pošteno vzgojo in izobrazbo visoko nad strankami, hočejo klerikalci sedaj agitirati za svoj beli teror.

Urednik »Straže«, g. dr. Lenard, nas je v št. 54. »Straže« pozval, da mu dokažemo, da je pisal on ove no- tice o sodrugu, poslancu in trgovcu Kopaču, sumničenihi, blatenju de- lavstva itd., kakor smo to čitali v »Straži« za časa železničarske stave. Precej postranska stvar je, ali je pisal notice dr. Lenard ali ne. On je urednik in zato za pisavo lista odgo- voren. S svojim pozivom na nas pa je le priznal, da so notice v »Straži« bile res zlagane, ker se samuje biti njih avtor. Dejstvo je torej, da je »Straža« lagala, kar s svojim poziv- om dr. Lenard sam priznava.

Krščanstvo in klerikalizam. V nekem listu beremo: »Krščanstvo pome- ni ljubezen, usmiljenje in blažitev bilo. Kaj pa klerikalizam? Klerikaliz- em pa sovraštvo, okrutnost in in- kvizicijo. Krisljan ljubi resnico, kleri- kalc pa jo sovraži.

Ustanovitev krajevne zaščite za deco in mladino za pomehi ljublan- skega mesta. S 1. junijem t. l. prične poslovati »Društvo za otroško var- stvo in mladinsko skrb za sodni okraj Ljubljana« kot krajevna zaščita za deco in mladino. Krajevna zaščita bo reševala vse prošnje za enkratno podporo in mesečne rejnine prosil- cev, stanujočih v pomehi ljublan- skega mesta. Urad krajevne zaščite za deco in mladino je v justični pala- či, priličje, soba št. 19, kamor je vlagati vse tozadevne prošnje. — Poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani, oddelek za zaščito dece in mladine.

Na Telovo dne 3. junija 1920 pri- redi »Splošna org. vol. invalidov« veliko vrtno veselico v hotelu Ti- voli. Več je razvidno na lepkih. K obilni udeležbi vabi veselilni odbor. k

Prepoved tajnopisnih brzojavk v inozemskem prometu, pogolna dopu- stitev v tuzemstvu. Ministrstvo za pošto in brzojav le z odlokom od 13. maja odredilo, da privatne osebe iz tujih držav ne smejo pošiljati v našo državo tajnopisnih (šifriranih) brzo- javk, a ravno tako ne smejo privat- niki v naši državi predajati tajnopis- nih brzojavk za inozemstvo. V tu- zemskem prometu so tajnopisne br- zojavke dovoljene, ako predajatelj (pošiljatelj) po določbah členov 55. do 58. novega (še ne objavljenega) brzojavnega pravilnika prijavi ključ

svojih tajnih črk pristojnemu brzo- javnemu uradu in plača letno pri- stobino 100 dinarjev

Uvedenje selske službe. Dne 1. junija 1920 se uvede pri kr. poštne- m uradu Pučonci Prekmurje dostavlja- nje poštih pošiljatev po selskem pi- smonoši v ti vasi: Vaneca, Pocarov- ci. Dostavljalo se bo vsako nedeljo in četrtak.

Minister za trgevinu je odredil, da morajo delniška društva v pod- ročju dosedanje kraljevine Srbije sklicati v roku treh mesecev, raču- najoč od 25. maja t. l., zbor delničar-jev v svrhu dovršenja poslov, ki so predvideni v zakonu o delniških družbah in v zakonu o likvidaciji moratornega stanja.

Izpred sodišča.

Mamljivost dolarja. Begunka Pa- vla Nanutova je tridesetletno, malo dekle. Ljubi veselo moško družbo. Dne 23. marca t. l. se seznanila s starim, že plešastim možem Andrejem Kraljem, snažilcem čevljev na glav- nem kolodvoru. Oditeta v gostilne in potem na nočevanje na njegovo sta- novanje. Zjutraj Pavla vstane in do- bi na tleh malo listnico. Pobero jo in odide. Na cesti pogleda in jo! v li- stnici je pet mamljivih zelenih ban- kovcev, po 20 dolarjev, torej 100 do- larjev, velikansko premoženje. V ne- ki gostilni na Žabjeku zamenja te dolarje za 10.000 K in prične se raz- košno veselo življenje v družbi »sta- rega Tončka« in »Pepota Butare«. Gostilničarka je pri zamenjavi pro- fitirala mastnih 5509 K in še mnogo novcev je Pavla pri njej pustila na plačji in jedači. Slednjič ji je Pavla zastavila še zlate uhane. Pozneje so lo aretirali in našli pri njej samo še 86 K. Miniko je veselje in sedaj je pokora. Porotno sodišče jo je obso- dilo na dve leti težke ječe.

Vlomilec. Porotno sodišče je ob- sodilo Albina Žagarja na pet let tež- ke ječe, ker je vlomil v hišo posest- nice Marije Repnik v Šmartnem pri Cerkljah ter ji odnesel razno blago, zlasti mnogo sladkorja. Pustil pa je drzni vlomilec posestnici 11.000 K.

Novice.

— Kdo je izdal prvo izvoznico v Jugoslaviji? Vsem nam je še v do- brem spominu, kakše korupcije z iz- voznicami so se dogajale svoj čas pod prvo Protičevo vlado, vsled ka- terih so posamezniki naglo bogateli, ljudstvo in država pa je utrpela ogromno škodo. Sedaj piše novosad- ska »Sloboda«, da je bil Stojan Pro- tič, predsednik srbske radikalne stranke, prvi, ki je izdal izvoznico. Izvoznico je dobil od njega neki Mi- lovan Pulanič iz Zagreva za izvoz 200 prašičev v Nemško Avstrijo in sicer pod pogojem, da dobi za bel- gradske liste 10 vagonov časopisne- ga papirja.

— Morijo! Madžarski beli tero- rist! Morijo naprej. Dnevno prinašajo močno cenzurirani madžarski listi poročila o najdbah mrtvih trupel, »Nepszava« je pred dnevi poročala, da so našli v okolici Budimpešte dve moški trupli — dva umorjena delavca. V okolici vasi Szentmihaly- telek so našli istotako obešenca — delavca. Seveda madžarska policija krivcev »ne more« najti. Pred par dnevi so potegnili iz Donave dve moški trupli, ki sta bili zvezani z bo- dečo žico in sta nosili na sebi znake mnogih bajonetnih sunkov. »Črna ro- ka« madžarske oficirske tajne orga- nizacije mori in mori. Omenjena ut- pljenca sta bila najprej kastrirana, potem pa vržena živa v Dnnavo

Eden izmed utopljenecv je bil nad- poštar Bela Neumann, ki so ga člani »črne roke« ponoči izvlkli iz nje- govega stanovanja. Še o mnogih dru- gih slučajih, ki so navedenim podob- ni, poročajo madžarski listi. Tako znajo torej krščanski socialci delati za — delavstvo s tem, da ga more in ubijajo. Pri nas se pa nekateri de- lavci še puste varati od klerikalcev. — Dne 25. t. m. je bilo nadalje v Bu- dimpešti obsojenih na smrt mnogo komunistov, še več pa jih je bilo ob- sojenih na 15 let zapora.

— Izgon Židov iz Čehoslovaške. Čehoslovaška vlada je odredila, da se morajo izseliti iz države vsi oni Židje, ki so se šele do prevrata leta 1918 naselili na Čehoslovaškem.

— Obsojen na 25 minut zapora. V New Jorku je obsodilo sodišče neke- ga državljana na 25 minut zapora, kar je pač najkrajša kazen, ki je bi- la kdaj izrečena. Isto sodišče pa je obsodilo tvrdko »Standard Compa- ny« na 150 milijonov globe, največjo globo, ki je bila kdaj izrečena od ameriških sodnikov.

Gospodarstvo.

— Finančni položaj Jugoslavije. V pismu, ki ga je minister financ, dr. Jankovič, predložil regentu, kjer go- vori o potrebi uvedbe zakona na vojne dobičke, je zapisano: Finančni položaj se je žal poslabšal. Budgetski deficit, ki je bil predviden v budgetu za tekoče leto 1919-20 z 834 milijoni din., znaša že 1.750.000.000 dinarjev. Od 2.200.000 dinarjev dnevnega defi- cita smo prišli na 5 milijonski dnevni deficit. Ker se budgetsko leto završi v dveh mesecih, to leto budgetske- ga deficita ne bo mogoče ozdraviti in se torej deficit avtomatično prene- se tudi v to leto.

— Pomnožitev osebnih vlakov na Bohinjski železnici in vpeljava turis- tovskih vlakov do Planice. Od 1. junija t. l. dalje vozita na progi Jese- nice-Bistrica Boh. jezero osebna vla- ka št. 14 in 15 dnevno redno: Odhod iz Bistrice-Bohinjsko jezero 13.02, prihod v Jesenice ob 14.04; odhod iz Jesenic ob 14.32 in prihod v Bistrico Boh. jezero ob 15.25. Slednji ima na Jesenicah neposredno zvezo z ljub- ljanskim opoldanskim vlakom. Na- dalje vozi ljubljanski opoldanski vlak ob sobotah in dnevih pred prazniki od 2. junija t. l. dalje direktno do Planice, kamor dospo ob 15.20. Ob nedeljah in praznikih pa vozi od Pla- nice do Jesenic turistovski vlak št. 1719 z odhodom iz Planice ob 20.23 ter ima na Jesenicah zvezo na bo- hinjski oziroma koroški nedeljski vlak, ki dospo ob 22.22 v Ljubljano. S tem je omogočeno turistom pose- žanje triglavskega pogorja. — In špektorat drž. žel. 56b

— Minister za finance je odredil, da sme centrala za plačila v inozem- stvu dovoliti do nadaljnje naredbe izvoz vina, žganja, pekmeza, južne- ga sadja, sirkovega semena, ako je zagotovljeno plačilo v tujih valutah, izvzemši avstrijske in madžarske krome.

— Izdajanje valutnih čekov. Mi- nistrski svet je sklenil, da more Na- rodna banka v Belgradu izdati po- oblaščenim denarnim zavodom čke za valuto in to takoj prejetju odgo- varjajoče vrednosti in vedno po na- ročilu banke, ki ti valuto polaga v Zagrebu sprejemajo valute za kupo- vanje čekov Hrvatska štedionica, Hrvatska eskomptna banka in Srb- ska banka, v Ljubljani pa Ljubljan- ska kreditna banka in Slovenska eskomptna banka. Omenjeni zavodi obveste po sprejetju valute Narodno banko pisмено o sprejeti vrednosti

ter zahtevalo, da se jim pošlje ček. Narodna banka plačuje omenjenim zavodom na račun kurzne difference med valuto in devizami za prenos stroškov pri vložitvi dolarjev 5%, pri angleških funtih 3%, pri francoskih frankih in italijanskih lirah pa 2%

— Produkcija premoga v Jugosla- viji. Znaša po službeni statistiki v enem letu okoli 3.000.000 ton in si- cer: V Sloveniji 1 milijon, v Bosni 1 milijon 300 tisoč na Hrvatskem, 12 tisoč v Srbiji, 90 tisoč pa v pečujskih rudnikih

— Produkcija svinec v Jugosla- viji. Svinec producira v Sloveniji dvoje podjetij: Bleiberger Berg- werksunion v Mežici na Koroškem in Blei- und Silberhütte A. G. v Litli- ti. Produkcija prvega podjetja je zna- šala v prvi polovici leta 1919 1192,8 ton, v drugi pa 3381,6 ton. Litijška topilnica je l. 1909 dala 1044 ton svin- ca, sedaj pa li primanjkuje rude

— Italijanski delavci na Franco- skem. Francoska in italijanska vlada sta se glede tega takole sporazume- li: Italijanski rudarji na Francoskem bodo imeli isto plačo kakor franco- ski rudarji in bodo v slučaju zvišanja plač tudi oni zvišanja deležni. Imeli bodo iste pravice in pravico do dobivanja živil po znižanih cenah, ter do snovanja organizacij. Franco- ska vlada bo za vsakega italijanske- ga delavca dala Italiji mesečno 6 ton premoga. V Franciji dela sedaj že 4000 italijanskih rudarjev, v želez- ne rudokope jih pride še okoli 3000 več sto pa v rudokope za fosfat. Francija bo za to Italiji dala tudi 425 tisoč ton fosfata.

Iz Slovenije.

Pliberk. (Zakaj tako?) Dne 23. maja je bil v Železni kapl' shod, ki so ga priredili klerikalci. Tudi za nas je bil v Guštanju napovedan shod. Zbralo se je ljudstvo od vseh strani Koroške, ali glej, nenadoma nam je bil telefoničnim potom shod zabranjen. Za klerikalni shod so bili celo preskrbljeni posebni vlaki, mi pa še zborovati nismo smeli. Kaka pravica je ta klerikalna pristranost? Vprašamo le, če gospoda klerikalci mislijo, da si na ta način pridobijo simpatije ljudstva ali na da delajo s takim nastopanjem za plebiscit? Potem se pa g. Kalan še prav nedolžno vprašuje: »Zakaj taka nevolja proti nam!« — Stran z vašim gnijim kleri- kalnim težim!

Pliberk. (Zopet sumničje- nja.) Koroški list »Korošec« napada zopet naše sodruge v Pliberku. To pot se je lotil sodr. F. Ne bomo pi- sali, v koliko odgovorja pisanje »Ko- rošca« resnici, konstatirati pa mora- mo zopet, da to pisanje izvira od klerikalne strani, ki kar ne more tr- peti izreka »ljubi svojega bližnjega«, predvsem pa ne onih ljudi ki niso klerikalnega mišljenja. Od tod izvira vse ono, kar dela med ljudstvom ne- soglasje in farizejski je. Če piše »Ko- rošec«, da »neki ljubljanski list zago- varja lumparije pliberških nemčur-jev«. Molčite rajši, če nimate pisati drugega, kakor take laži, ki gotovo ne morejo obroditi dobrega sadu!

Zasebno uradništvo Strokovne skupine industrije, trgovine in obrti vlijudno vabimo na občni zbor, ki se bo vršil v petek, dne 11. junija t. l. v dvorani restavracije »Pri Mraku«, Rimska cesta, ob 7. uri zvečer. — Dnevni red: 1. Poročilo odbora; 2. volitev novega odbora; 3. raznote- rosti. Tovariši in tovarišice! Vaša dolžnost napram naši organizaciji Vas kliče, da se tega polnoštevilno udeležite. — Odbor.

TURISTIKA IN ŠPORT. S. K. »Slovan« proti S. K. »Ro- te Elf« iz Maribora. Tekma, ki se je vršila vzlic dežju včeraj na igriš- ču S. K. »Ilirije« je končala z 3:0 (1:0) v korist ljubljanskega »Slo- vana«. Vendar je bila igra »Slo- vana« slabša kot pretekli ponedel- jek v igri z »Rapidom«. »Rote elf« je tudi še slabša kot Rapid. Skupinska voznja K. K. I. m. »Il- rija« na binškožno nedeljo, je ob ži- vahni udeležbi tekmovalcev zelo le- po uspela. Startalo je 23 dirkačev s turniri in dirkalnimi kolesi. Prvi od- delek je imel 4 skupine, drugi 3. Dir- kalo se je na progi Ljubljana, Kranj, Kamnik, Ljubljana. Tekma je bila zelo zanimiva. Prva je dospela na cilj skupina g. Rebolja z gg.: Šiškovič, Držaj in Stopar, ki je vozila na progi 68 km dve uri 25 minut 57 dve petini sekunde. Druga je dospela na cilj skupina g. Porente, in sicer v 2 urah 55 minut 6 sekund. Tretja skupina je dospela v 2 urah 34 minut 45 sekund, četrta pa v 3 urah 15 minut 57 sek. Tekma je nad vse pričakovante lepo uspela.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Feller-jev pravi Elza-fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza - kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepča- joča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stupica donja, Elzatrž št. 252. (Hrvatsko). —D— 930

Izdajatelj: Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vetrovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Izkušeni krojaški pomočnik za veliko delo službe za takoj. Hrana in stanovanje mora biti zagotovljeno. Naslov v upravi »Neprejo«.

Dve hiši na prodaj Udmatska ul. 98 a, b, Ljubljana (Moste). Več pove upravni hiše v pristani-ju.

Zaloga novih raznovrst- nih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej plašče, zračna črva in vsako- vrstni deli za dvokolesa in razne stroje. — Vzamejo se tudi stara dvo- kolesa in stroji v račun. 623 F. B., trgovina z raznimi stroji, LJUBLJANA, Stari trg 28.

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA ŠTEV. 6 REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO. TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPAN- STVA IN URADE. NAJMODER- NEJŠE PLAKATE IN VABILA .. ZA SHODE IN VESELICE .. LETNE ZAKLUČKE NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, .. BROŠUR ITD. .. STEREOTIPIJA, LITOGRAFIJA.

Table with 4 columns: Business name, address, and contact info. Includes entries for Breznik & Fritsch, Anončni zavod Drago Beseljak, and various other shops and services in Ljubljana and Maribor.